
Dat tweede boeck vant jaer 76.

*Anno XV^cLXXVI stilo communi den II^{en} dach Aprielis
zyn vergaerdert alle dienaeren des godlycken woerts
van Noorthollant tot Hoorn, alwaer ANDRIES
DIERICXZ tot eenen praesidem ende AERNT HENRICX
tot eenen notarium vercoren zyn ⁶) ⁷).*

ART. 1. *Van die pene, den delateerders ende achterclappers des coetus op te leggen.* — In den yersten is daer besloten, dat zoo yemant bevonden worde, die eenige saecken, die hier verhandelt zoude moegen worden, buyten die camer, daer die alle gemeyne ⁸) dienaeren in den name des Heeren ⁹) versamelt zyn, deelateren ende achterclappen, sullen gemulcteert worden ende haeren oerdeel ontfangen vant coetus, daer dieselve

¹) »verclaert” A heeft »verthoont”. ²) »eendrachtich” ontbr. in A. ³) Op »mulctam” volgt nog in A: »ende poena”. ⁴) »dienaeren” ontbr. in A. ⁵) »hy — worde” A, C en G hebben »sy — worden.” ⁶) In margine tegenover dit hoofd staat: »Wie die praeses ende notarius syn”; Eveneens in G. ⁷) In A ontbreken alle marginalia. ⁸) »alle gemeyne” G heeft »algemeene”. ⁹) »in — Heeren” A heeft »des woerts”.

onder sorteren ende dat nae die gelegentheyd der saecken, zoo oyck het coetus bevinden zal.

ART. 2. *Die belydinge des geloofs der Nederlantscher geymeynten sal een yegelyck coetus hebben ende onderschryven.* — Ten tweeden is daer geordonneert, dat eenen yegelyck coetus sal vercrygen een oprecht ende ongevalscht exemplaer van die belydenisse van die Nederlantsche gemeenten ¹⁾ ende eenen yegelycken, die daeronder hooren, tselفة met verstande verhandelen ende oyck onderschryven, gelyck breeder verhaelt staet int artyckelschrift, verhandelt tot Alemaer anno 73 den xviii^{en} Marty int achste capittel.

ART. 3. *Van het disputeren met die Menonisten.* — Ten derden alzoo daegelycx groote schueringen ende tweedracht in der religie duer het verscheyden tsaemenloopen ende vergaerden der Anabaptisten opryst, waerduer veel menschen nyet alleen in onsekerheyd haers geloofs maer oyck tot allendige dwaeling vervoert worden, soo heeft den broederen al te samen eendrachtelyck behaecht omme by zekere supplicatie aen den E. DIEDERICH SONOY, gouverneur van Noorthollant etc. te versoecken, dat die predicanten derselver leere al te samen ende elcx besundere voer zyn E. zoude moeghen geroepen worden ende van haerlyuden te eysschen omme scriftelyck van die articulen der leere ende des geloofs, haerlyuden voergedraegen, haer bekentenisse volcoemelyck int druck te verclaeren ende daerby oyck bereyt te zyn dieselve haer belydinge duer christelycke tsaemensprekinge met die predicanten der Gereformeerde religie te verantwoerden ofte anders, zoo sy tselفة voersz. weygeren om te doen, dat zy dan mochten vermaent wordden om terstont een christelycke ende ordentlycke tsaemensprekinge over haer leere ende religie met die voersz. predicanten ²⁾, ten eynde dat Goids glorie daerduer soude moegen verwordert worden, oyck tot dyen eynde dat diegene, die verdoelt ³⁾ zyn, ten rechten wech zouden moegen gebrocht worden, ende die noch behouden zyn behouden zouden moegen blyfven. Ende hiertoe zyn vercoren omme tzelve te wege te brengen ANTHUENIS van ENCHUYSEN, PIETER CORNELISZ van Alemaer, SYBRANDUS van Hem ende BERNERUS van Edam.

Den 3 Aprilis eodem anno.

ART. 4. *Van den mulcta der broederen, die te laet coemen, dat zy die*

¹⁾ »belydenisse — gemeenten” A heeft »Nederlantsche belydenisse des geloofs”.
²⁾ »predicanten” hierop volgt in C »aen te gaen” en in G »te houden”. ³⁾ »verdoelt” A heeft »vervoert”, C »verdoold”, G »verdeylt”.

cessie ofte geheel affblyven vant coetus. — Ten vierden is besloten by den broederen, dat omme te schouwen die traecheyt des byeencompste der sommiger broederen, diewelcke zoo onnachtsaem zyn ende nyet wel ¹⁾ achten, oft zy die yerste oft tweede cessie commen oft nyet, die sy absenteren, tot eenen mulctam verbueren zullen vyff stuyvers met conditie, zoo yemant hem bequamelyck ende genochsaem verexcuseerde, daarvan ontslagen sal zyn. Ende zoo yemant geheelycken absenteerde vant synodo sonder wettelycke oysraecken, zullen desgelycx gehouden zyn een pont vlaems te verbueren ende geemployeert te wordden tot behoeff van die weduwen der yerster verstorven broeders naer het achtienste ²⁾ artyckel des synodi, gehouden tot Hoorn anno 73 den zevensten Octobris.

ART. 5. *Van Texel ende Wieringen te bedienen.* — Ten vyfden is daer besloten by den broederen, overmits die eylanden soo Texel zoo Wieringen zeer desolaet zyn sonder dienaeren, dat eenen yegelyck coetus daerover sorgge draegen sal ende by buerte eenen dienaer vuyt haeren coetu senden, XIII daegen ofte daeromtrent blyvende omme aldaer te predicken ende goede oordre te stellen tot opbouwinge der kerecke Christi ³⁾.

ART. 6. *Van die blyvinge JOANNES AMBROSIJ in Sybecaspel.* — Ten sestien is daer besloten over die petitie ende electie van die kerecke van Hoorn van JOANNE AMBROSIJ, dienaer van Sybecaspel, alsdat die broeders eendrachtelycken blyfven by het 18 artyckel des synodi, gehouden tot Alcaer anno 73 den 31 Martij, te weten zoo hetselfde nyet geschieden can sonder bewillinge der gemeynthe, daer die dienaer (die vercoren wort) woonachtich is.

ART. 7. *Van die bylegginge der huysluyden sonder trouwen.* — Ten sevenden is daer besloten van die algemeene broeders voersz. over die ongeregeltheyt, die gebruyct wort over die jonghe luyden, die hen byeen voegen als echte persoonen, nochtans nyet geconfirmeert van den dienaeren voersz., hem als beesten aanstellen, dat hierover een brieff gemaect ende aengesonden sal wordden tot TAFFINUM omme zyn E. ⁴⁾ te doen adverteren van die ongeregeltheyt ende misbruyck des huwelycken staets, welcke brieff gescreven ende overgesonden zal wordden van RYNALDO, dienaer van Hoochcarspel.

ART. 8. *Van die continuatie der ouderlingen ende diaconen.* — Ten achsten is daer besloten by die algemeene broederen, dat die ouderlin-

¹⁾ »wel" A heeft »veel". ²⁾ »achtienste" C heeft »achtste". ³⁾ »Christi" ontbr. in A. ⁴⁾ »zyn E" A heeft »sijn Exe".

gen ende dyaconen in haeren dienst gecontinueert sullen worden, ter tyt toe eenige opspraecke daerover soude moegen coemen ende int provinciale synodo anders bevonden zal worden.

Den III^{en} Aprilis.

ART. 9. *Van die aenneminge AGGEI tot een litmaet der kercken.* — Ten negensten aengaende die saecke AGGEI, diewelcke om syne feyten ende gebreecken tot Embden buytengestooten ¹⁾ is, ende hy hem tot boetverdicheynt wederom gestelt heeft ende zyn schult bekennde voer die algemeene broederen voersz., is wederomme tot eenen litmaet der kercken van den broederen opgenomen, openbaerlyck tot Hoorn nae die predicatie geschiet den III^{en} Aprilis anno 1576 stilo communi.

ART. 10. *Van het verschil tusschen AELBERTUM van Opperdous ende zyner gemeynte.* — Ten tiensten is daer besloten by den broederen aengaende die saeck AELBERTI van Opperduys. Diewelcke opgeschort is ende sal voldaan worden vant coetus tot Hoorn ende geexploert te worden van twee oft dry ommestaende dienaers, hoe die saecke tot Opperdous tusschen die gemeynte ofte regeerders ende onsen broeder ALBERTI staen.

ART. 11. *Van die translatie HENRICI, dienaer tot Wieringen.* — Ten elfsten is daer eendrachtelycken by den broederen besloten, dat men HENRICUM nemen ende trecken zullen ²⁾ van Wieringen ende transfereren hem op een ander plaetse, daer hy met stichtinge zoude moegen staen.

ART. 12. *Van die honderste penninck LEONARDI.* — Ten twaelfsten is daer verhandelt die saecke tusschen onsen broeder LEONARDO ende zyn huerlieden ³⁾ aengaende die honderste penninck, alzoo dat LEONARDUS beleeft in presentie vant geheele synodi haerlyuden ⁴⁾ te betaelen, deene helft Mey eerstcoemende ende Jacobi daeraenvolgende dander helft.

ART. 13. *Van die translatie MATHEI in Oosterblocker.* — Ten dertiensten is besloten by den broederen ⁵⁾, dat MATTHEUS MATHEUSZ ⁶⁾ getranslateert zal worden van Oosterblocker tot Wogghenum, diewelcke hem wettelycken beroepen hebben.

ART. 14. *Van dat toecoemende synodus ⁷⁾.* — Ten veertienden is besloten

¹⁾ »buitengestooten” G heeft »buijtesloten”. ²⁾ »zullen” G heeft »sal”. ³⁾ »huerlieden” G heeft »huyslyuden”. ⁴⁾ »haerlyuden” ontbr. in A. ⁵⁾ Op »broederen” volgt in A »eendrachtelyck”. ⁶⁾ »Mattheus Matheus” G heeft »Mattheus Merthengs”. ⁷⁾ »Van — synodus” ontbr. in G.

by den broederen eendrachtelycken, dat men synodus toecoemende houden sal tot Alcmaer sMaenendaechs acht daegen nae Paesschen anno 1577.

Onderteeckent ANDRIES DIERICXZ praeses nomine
totius coetus.
